

У Світового конгресу українських юристів новий лідер

Кілька днів тому, 20 липня, відбулися позачергові ІХ загальні збори громадської спілки «Світовий конгрес українських юристів» (СКУЮ), які, зрозуміло, проходили в режимі онлайн. У роботі зібрання взяли участь відомі юристи України, які представляють практично всі галузі юриспруденції. Окрім переобрання керівництва конгресу (президента та керівної ради), збори також ухвалили звернення до правників світу українського походження (подається нижче). А щодо нового очільника СКУЮ, то ним став Микола ОНІЩУК, доктор юридичних наук, ректор Національної школи суддів України, з чим ми його й вітаємо.

ЗВЕРНЕННЯ

позачергових ІХ Загальних зборів громадської спілки
«Світовий конгрес українських юристів»
до правників українського походження

20 липня 2020 року

м. Київ, Україна

Позачергові ІХ Загальні збори громадської спілки «Світовий конгрес українських юристів» з усією впевненістю відзначають, що створення майже тридцять років тому всесвітньої організації українських правників стало визначальною подією на шляху до об'єднання зусиль українських юристів усіх континентів в їхньому прагненні сприяти становленню по-справжньому демократичної правової Української держави. Протягом цих років була проведена значна робота по встановленню й зміцненню зв'язків юристів України з колегами з інших країн, що мало суттєвий вплив на розбудову України. Зокрема, чимало зусиль українських правників різних континентів докладено на утвердження в Україні прав людини й основних свобод, здійснення судової реформи з метою створення незалежного судівництва, побудову вільної економіки, сприяння залученню іноземних інвестицій в країну, становлення незалежної професії правника.

Загальні збори констатують, що сьогодні до суто національних проблем державотворення додаються глобальні ризики, зокрема: екологічні, економічні, геополітичні, соціальні і технологічні, котрі призводять до порушення невід'ємних прав та свобод людини і громадянина, серед яких основні — це право на життя й безпечне довкілля.

Загальні збори СКУЮ звертають увагу, що в сучасних політико-правових реаліях головне завдання полягає в тому, щоб разом зі збереженням демократичних цінностей забезпечити ефективне функціонування державних інститутів, спрямоване на забезпечення основних прав і свобод людини і громадянина. Подальша розбудова правової держави повинна супроводжуватися і спиратися на демократичні процедури та механізми. Демократія має розглядатися і як мета, і як засіб. Правова держава — це громадянське суспільство, повноважний парламент і суди, що забезпечують контроль над діяльністю органів виконавчої влади. Ефективна вертикаль влади є позитивом лише за наявності незалежної та якісної судової системи, відкритої діяльності інститутів громадянського суспільства, повноцінного виконання парламентом представницької та контрольної функцій.

Отже, зусилля юристів українського походження повинні бути спрямовані на послідовне утвердження принципу верховенства права при розбудові демократичної, соціальної і правової держави; неухильне забезпечення прав і свобод людини в законотворчій, правоохоронній та правозастосовній діяльності.

Основними шляхами вдосконалення юридичних гарантій прав і свобод людини повинно бути розширення змісту політичних прав громадян, які сприятимуть їх участі в управлінні державними справами та у справах місцевого само-

врядування; переосмислення й оптимізація широкого спектру соціальних прав і свобод людини і громадянина з метою їх наближення до реальних можливостей держави забезпечувати та гарантувати ці права; створення законодавчих механізмів реалізації так званих «новітніх» конституційних прав людини — права на мир, екологічну та ядерну безпеку тощо; унормування в законодавстві країн світу дієвих механізмів гарантування конституційних прав і свобод людини та громадянина, які можуть бути реалізовані колективно (права на вибори, референдуми, мирні збори, мітинги, походи і демонстрації, страйки тощо); створення механізмів для забезпечення належної реалізації конституційних прав і свобод для людей зі спеціальним соціальним статусом (біженці, переміщені та повернуті особи, особи без громадянства, трудові мігранти, особи, позбавлені волі в судовому порядку, особи з обмеженими можливостями), віковим цензом (діти, люди похилого віку) чи професійним (військовослужбовці) статусом; створення належних гарантій для діяльності неурядових, у тому числі й міжнародних та зарубіжних правозахисних організацій; посилення юридичної відповідальності, в тому числі й держави, за порушення прав і свобод людини та громадянина; вдосконалення юридичних механізмів судового та позасудового захисту прав людини з використанням як національних, так і міжнародних засобів.

Головними напрямками розвитку юридичних механізмів забезпечення політичного процесу повинні стати подальше поглиблення політичного плюралізму та змагальності в суспільно-політичному житті; удосконалення системи виборів і подальша уніфікація виборчого законодавства; законодавче врегулювання прав опозиції; подальша розбудова інститутів громадянського суспільства і, в першу чергу, вдосконалення юридичних гарантій свободи слова, функціонування засобів масової інформації.

Важливою складовою створення конституційних гарантій правової держави є подальше удосконалення системи правосуддя в напрямку забезпечення його доступності і справедливості, що має здійснюватися в розумні строки; деполітизації, запобігання зловживання правом з боку суддів, встановлення дієвого громадського контролю за діяльністю правоохоронних органів; реформування пенітенціарної системи в напрямку її гуманізації тощо.

Створення конституційних передумов для вдосконалення інституціональних засад парламентаризму, запровадження чіткого розподілу повноважень між різними гілками влади, що унеможливить дуалізм виконавчої влади й вибудує надійну систему стримувань і противаг; оптимізації законодавчого процесу та підвищення ефективності

роботи вищого законодавчого органу шляхом переходу в перспективі до двопалатного парламенту; реалізації адміністративно-територіальної реформи з метою децентралізації державних функцій й утвердження реального місцевого самоврядування.

У соціально-економічній сфері потрібне законодавче забезпечення сталого розвитку національних економік, що вимагає зниження податкового тиску; активізації інвестиційної політики, створення сприятливих умов для залучення в економіку країн власних та іноземних інвестиційних ресурсів; подальшого формування активного ділового середовища на засадах вільної конкуренції, підтримки середнього й малого бізнесу, фінансового оздоровлення підприємств; захисту прав громадян і юридичних осіб на землю, створення конкурентоспроможного агропромислового комплексу; вироблення ефективної грошово-кредитної політики.

Необхідна реалізація ефективної соціальної політики шляхом прийняття програм боротьби з бідністю; реформування пенсійної системи з метою суттєвого поліпшення рівня життя пенсіонерів; підвищення якості і доступності медичних послуг; запровадження ефективної системи соціального страхування; реформування системи освіти шляхом запровадження нових вимог і стандартів, що відповідають стандартам провідних країн.

Конгрес наголошує, що здійснення зазначених реформ потребує системного комплексного підходу в управлінській діяльності, посилення боротьби з корупцією і злочинністю. Перед юридичною наукою стоять завдання щодо формулювання теоретичних положень, які є актуальними насамперед для реформування і практики застосування Основного Закону, здійснення фундаментальних досліджень стосовно законодавчого забезпечення подальших перетворень з метою подолання глобальних світових загроз.

Загальні збори Світового конгресу закликають усіх юристів України, юристів українського походження з інших країн світу докласти вичерпних зусиль для утвердження принципу верховенства права в усіх сферах державного і суспільного життя, подальшої розбудови демократії в Україні та світі. Зважаючи на те, що вирішення зазначених вище питань в Україні значною мірою залежить від вищих органів державної влади та інститутів громадянського суспільства вважаємо за необхідне направити Звернення ІХ Загальних зборів громадської спілки «Світовий Конгрес українських юристів» до Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, засобів масової інформації, громадських організацій правників українського походження в інших країнах світу.